

„EDINOST“

izhaja enkrat na dan, razun nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične tevilke po 6 stot. (3 arv.); izven Trsta pa po 8 st.

Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo v ulici Molin piccolo št. 3. II. nadstr. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12

K članku: „Slovenski agrarec za Madjare.“

Gospod urednik! V »Edinosti« od 15. maja priobčili ste neko došlo Vam poročilo, v katerem se izreka pripoznanje delavanju g. poslance Povše in v carinskem odseku državnega zbora ter ste pristavili tudi nekoliko opomenj, ki med drugim izražajo tudi željo, da bi se še drugi oglašali ter izpregovorili o carinskem tarifu, izlasti o carini na žito in živino.

Nadejamo se, da se naši ekonomični strokovnjaki, med njimi tudi sam gosp. poslanec Povše, oglašajo v vsakem zmislu. Ravno ta slovenski zastopnik bi mogel najbolje pojašnjati nastanek sedanjega novega carinskega tarifa ter zajedno razložiti, zakaj je ravno on predlagal zahtevano povišanje carine nad mero, postavljeno in dogovorjeno od tostranske in madjarske vlade?!

Da je umestno, da pred slovensko javnostjo izpregovorijo g. poslanec Povše, razvidno je iz 2 okolnosti. 1., da se mu treba braniti nasproti presojevanju podpisane; 2., ker se je — kakor Vam poročajo iz Ljubljane — 7 mesecev pripravil na sestavljanje svojega poročila. Ker je on sam že po poklicu strokovnjak v kmetijstvu, in ker je kljub temu ravno za referat o kmetijstvu potreboval toliko časa: je pač umevno, da nihče med Slovenci ne bi mogel tako obširno in korenito poučiti Slovence o carinskem tarifu, specialno o oddelku za kmetijske predmete, torej na prvem mestu za žito in živino.

Pisec hoče o tej priliki le nekoliko pripomniti. Pred vsem povdarja, da on ni kritični referat g. Povše, ampak samo njegove predloge za povišanje carine na žito in živino. O tem ni bilo pisnu čisto nič mari, da bi gledal na to, ali je gospod Povše sestavil kak referat, ali kak je ta referat v skupnosti! Pisec ne pozna tega referata in mu ga za izrečeno očitiranje ni treba poznati. Referat utegne biti v skupnosti jako dober, s tem pa ni rečeno, da je brez napač v posamičnih točkah. In tudi ko bi odgovarjal za vse druge stvari in umešnosti, ostaje za podpisane odprto vprašanje: ali je predlaganje povišanja carine na žito in živino — ki je itak že visoka sama na sebi — stvarno utemeljeno in razmeram primerno?!

Pisec tega članka trdi, da se je ravno na to stran g. Povše prehitel ali vjel. Stališče predlogov g. Povše za povišanje med vladama dogovorjene carine na žito in živino treba presojevati, prvič in predvsem: glede na vse kraljevine in dežele, zastopane v našem državnem zboru; a še le v drugi vrsti glede na interese slovenskega naroda!

Podpisane mu ni bilo treba podajati neposrednih stvarnih in pozitivnih dokazov, da v tem določenem krogu g. Povše nima

*) Povdariti moramo, da je bil ta članek pisan in nam je tudi došel, predno je bila priobčena v »Slovenca« obramba gospoda Povše. Priobčeni pa po nismo tega članka do sedaj, ker je bila pozornost javnosti te dni obrnena drugim važnim dogodkom in se je bilo bati, da bi se ta pozornost ne obrnila do predmeta, o katerem govori naš dopisnik. V toliki meri, kakor zasluhuje stvar po svoji tesni zvezi z javno koristjo.

Uredništvo »Edinosti«.

PODLISTEK.

106

Jetnik.

Spisal Josip Knaflič.

Vozili smo se na parniku po Donavi navzgor proti Belemgradu. Bili smo vsi potniki na krovu, kajti magično lepi jesenski večer nas je razdivjal. Kakor pestrobojno zraslo je svetlikal firmanent, in njegove bleške so odbijali valovi reke v prav tako barvanih, tuda živejših in bujnejših žarkih pramenih, da je luč nebes in vodovja lila in in plula v mogočnem lesketajočem toku čez gibke, lahkokrite ladje, plitve ribiške čolne, čez bele prode in razvaline gradu na strmi skali... dočim so bregovi s svojimi zasenčenimi in vedno bolj ginečimi in nevidnimi gozdi in dolinami obdajali svetlobo večera s širokim, temnozelenim okvirom.

Parcik se je počasi bližal in jhni postaji na srbski strani. Na lesnem, nizkem pomolu smo videli čakajočo gručo oseb; in ko je parnik ravno pristal, smo razločili med njimi uradnika parobrodne družbe, finančnega stražnika, prodajalca melon, tri orožnike, v njihovi sredi Srba orjaškega stasa in uklenje-

prav. V dokaz mu je — piscu tega članka namreč — zadoščala in zadošča še dalje tudi ob tej priliki klasična priča: g. ministerski predsednik ogrski, pl. Szella. Izjave tega ministra dobivajo še posebno vrednost v zvezi, v kateri je branil carinski tarif, doseženi med avstrijsko in ogrsko vlado po velikih naporih. Szell je bil napadan, češ, da je carinski dogovor za Ogrsko neugoden, in da ga v avstrijskem carinskem uradnem odseku že izpreminjajo in kažejo, kakor da bi bil carinski tarif zapes neugoden za Ogrsko. Minister Szell ni imel časa, da bi se izražal sorodniško ter v tem zakrival ugodne dobičke, ki jih bo imela Ogrska od novega carinskega tarifa. Szell je vstal takoj po izgovorjenih čitanjih v madjarski zbornici poslancev ter je govoril naravnost, kakor je mislil in vedel za stvari. Kakor pravijo, da vino sili govoriti odkrito, takó je bilo tudi ob tej priliki Szellovo izjavljanje odkritosrčno. Zato bi bilo vredno, da njegovo obrambo od 9. maja ponatisnejo slovenske in druge slovenske novine kar možno doslovno in v celoti.

Podpisani ponavlja tu le to, da se je minister Szell nekako norčeval z avstrijskimi agrarci. Hotel je reči, da so ti poslednji toliko nepredvidni, da že oni delajo za ogrske agrarce in da ni vredno, da bi o tem govorili ravno Madjari. Madjari naj bodo toliko diplomatčni, pa naj lepo močijo, da avstrijski agrarci navedejo vodo na veliki ogrski mlin.

G. Povše, ki je gotovo čital ta Szellovo obrambo, nam pritrjuje, da besede Szellove zvené v takem zmislu.

Ako g. Povše ne priznava, da je naše očitanje opravičeno, da jo je nsmreč on za gazl za ta del, potem je sedaj dolžnost tega poslance, da ovrže, ne morda očitaj tanj podpisane, temveč trditve in izjave ministerskega predsednika pl. Szella v njegovi obrambi od 9. maja.

Ako se g. Povše tu posreži, da izpodbije ministra Szella, potem pride vrsta na podpisane, da izpregovorijo natančneje o obrambi Szellovi in odgovoru Povševemu. Dotlej bo veroval podpisani in morda še kak drug Slovenec, da ima Szell prav in da se je torej g. Povše zatekel.

Da se je g. posl. Povše, kakor poroča »Edinost«, vestno pripravil na vsprejeto nalogo, to bodo priznavali s pohvalo vsi nepristranski Slovenci in bodo odobravalni priznalne besede uredništva »Edinosti«. Ali tudi najmarljivejšemu duševnemu delavcu se more pripetiti kaj človeškega! Sij še o Homerju priznavajo, da včasih — spi. Brez zamere!

Ypsilon!

Dogodki na Hrvatskem.

Manifest jugoslovanskih poslancev.

Hrvatski in slovenski poslanci iz Dalmacije, Istre in Trsta, kateri so bili zadnje dni na Dunaju, izdali so sledeči manifest:

»Nekoliko tednov že odigravajo se v kraljevini Hrvatski in Slavoniji resni dogodki. Vnemirljive demonstracije, ki so razširjene po vsej deželi, mnogostevilna aretiranja, posredovanje oborožene sile in proglašanje nagle noga pa mu je klečala oša ženska in tiho plakala... Zdaj še le smo mogli dovolj občudovati njegovo silno telo, vzorao rast in mozkoponočni njegov obraz. In ni bil sličen, ne podoben hudodelcu, opasnemu in groznemu, ampak zdel se je kakor orel, kateremu so strte peruti. Za naše zvedave poglede se ni brigal, temu je v enomer strmél tja preko valov, dočim mu je večerna sapica božala razgaljeni vrat in kodrast, nenklonjeno glavo. Njegov duh je bil videti daleč odsoten... La včasih so se mu povsile ugasle oči — in takrat je vzžarel v njih nenavadno mil in topel blesk, — na mlado ženo ob njegovih nogah, kadar je glasneje zahtela ali s prsti tipala železne okove, da-li ga ne tišče prebudo... Enkrat samo je dvignila s črnim robem zastrto glavo, ko ga je z zadušnim glasom nekaj vprašala in je »on zanikal, — in takrat smo se vsi začudili lepoti njenega obličja.

Koketna soproga tega gospoda se je smejala, nekateri so molčali, drugi smo bili več ali manj njegovega mnevoja in smo njim ugibali razno. Vsi smo bili enako r. dovedni, in ni trajalo četrt ure, ko se je nshajala vsa družba spodaj in najbliže novodošli trojici.

Res, tu je stal jetnik, naslonjen ob stesber ladje, in sanjavo gledal na vodo, kjer so ugašali poslednji plamen: večerne zarje, ob

sodbe: vse to si je osvojilo pozornost najširše javnosti. Naravno je, da so ti dogodki pri sorojakih, pri dalmatinskih in istrskih Hrvatih in Slovencih dosegli najživahnejši odmev. Vesti o ubitih, mnogostevilnih ranjenih in zaprtih provzročile so v narodu največe razburjenje.

Valed teh dogodkov in sosebno vsled dejstva, da je od avtentične strani došlo zadržilo, da gibanje vkljub nagli sodbi prav nič ne ponehuje, smatrali so hrvatski poslanci iz Dalmacije, Istre in Trsta za svojo dolžnost, povzdigniti svoje glasove v prilog svojim sorojakom. Ta čut dolžnosti se pojavlja toliko močnejše, ker je znano, da je posredovanje narodnega zastopa v Hrvatski in Slavoniji vsled tamošnjih razmer skoraj nemogoče. Najprej se je sklenilo, naprositi Njeg. velič. cesarja in kralja Frana Josipa v posebni odijeni za posredovanje proti prelivanju krvi in posebno še prositi za pomilodšjenje onih, ki so bili po nagli sodbi obsojeni na smrt. Poziv na posamične hrvatske dalmatinske deželnozborske in državnozborske poslance, kakor tudi na hrvatske in slovenske poslance Trsta in Istre, naj odpotujejo na Dunaj, bil je splošno vsprejet. Tekom treh dni zbrali so se na Dunaju vsi poslanci razun nekaterih, ki so bili zadržani.

Naprošena avdijsena ni bila dovoljena, in sicer na predlog avstrijskega ministerskega predsednika, iz državnoopravnih obzirov do druge državne polovice.

Hrvatsko-slovensko odposlanstvo pa se vsejedo za zadovoljstvom vrača v domovino, ker si je svesto, da je v trenutku narodnega žalovanja storilo svojo najnujnejšo dolžnost in ker popolnoma upravičeno pričakuje, da njih prizadevanja ne bodo brezuspešna.

Odločni korak zastopnikov treh dežel, posebno pa korporativno pozovanje velike večine celega deželnega zbora k vladarju, je pojav, ki ne more ostati brez upliva na sodbo o vrokih in važnosti gibanja.

Čeravno poročila o dogodkih ne soglašajo, vendar je gotovo, da vlada v Hrvatski in Slavoniji velika nezadovoljnost, ki se je na mnogih krajih pojavila v tako hudih manifestacijah, da vsa vojskova sila v deželi ni zadostovala za potlačanje nemirov in so se morale rekvirirati čete iz Avstrije in Ogrske. Celó uradne vesti potrjujejo, da se brzojavni drogi nasilno podirajo, brzojavne žice tržejo, železniške šine odstranjujejo, da se prebi valstvo polasča uradnih oseb, razorožuje orožnike, poškodeje uradna poslopja, da so se vršili po vaseh in zagrebških ulicah pravi boji z oboroženo silo.

Slednjic je tudi brezdvomno gotovo in uradni krogi v Zagrebu sami priznavajo, da je v več okrajih došlo do prelivanja krvi, da je bilo ubitih (v Zaprešiču, Kalinovcu in Fužinah), da je bila v dveh mestih in v treh okrajih proglašena nagla sodba.

Nasproti takemu položaju ostajajo brezuspešni vsi poskusi, da bi se gibanje omalovaževalo in prikazovalo kakor povsem lokalno. Ako bi bilo to res, potem ne bi bilo treba zaustavljati brzojavke, kršiti pisemsko tajnost in postavljati vojaške kordone v to, da se svetu prepereči izvedeti popolno in vsjo resnico.

Takim pojavom morajo brezdvomno biti v podlago težki povodi. Umetno uprizorjena

agitacija nikakor ne bi mogla izzvati takega plamena, posebno pa med kmeti, ki so povsod najkonzervativnejši element. — O razmerah v Hrvatski in Slavoniji je inostranstvo žalibog slabo poučeno.

Manifest govori potem o krivicah, ki se gode na Hrvatskem z ozirom na volilno pravico in na volitve, o zatiranju neodvisnega časopisja, občinske avtonomije in sploh o kršenju vsega avtonomnega življenja, o gospodarskem propadanju Hrvatske in izseljevanju, ki je temu posledica, o kršenju pravice, ki so Hrvatski zagotovljene v nagodbi, o protizakonitem usiljevanju madjarskega uradnega jezika in madjarske zastave in o kršenju svobode zborovanja in shajanja ter zaključuje:

»Iz navedenega vsakdo spozna, da gibanje v Hrvatski in Slavoniji nikakor ni prevratne naravi in tudi ne izbruh narodnega sovražstva. Hrvatska zahteva po svojih zastopnikih in svojem časopisju spoštovanje pravice, zagotovljenih po obojestranskih pogodbah, kakor tudi, da se jej ne kršijo v ostalem svetu veljavne državljanske in ustavne pravice.

Težak je sedanji položaj hrvatskega naroda; ali v očigled simpatijam, katere je vzbudilo trpljenje naših bratov za pravično stvar po vsem svetu, ne zgublamo upanja — osobito po zaslugi novinstva, in to ne le slovenskega, ampak tudi tujejezičnega, izlasti nemškega in italijanskega, ki je, pustivši na strani narodni antagonizem, nastopilo nam v prilog.

Hrvatje ne pozabijo tega nikdar, kakor tudi ne družih dokazov bratskega sočutja, ki jim je prihajalo od slovenske strani, posebno pa od krvnih bratov, Slovencev in Srbov.

Dal Bog, da bi nas tudi v bodoče vsako resno narodno vprašanje nešlo tako zjedinjene in pripravljene v pomoč, da homo bratski pomagali eden drugemu!

Zadnji dogodki so gotovo pripomogli k temu, da se razširijo predsodki, razširjeni o hrvatskem narodu. Hrvatski narod, ki je tako zaslužen za civilizacijo, ki je s krvo svojih najboljših sinov branil kulturo pred opetovanimi navali barbarizma — sedaj bolje poznavani in pravičnejše sojen — si gotovo tudi nadalje ohrani simpatije civiliziranega sveta, kakor najmočnejšega zaveznika za doseganje narodnega idejela.

Se zborovanja v binškojstnem tednu 1903. Predsednik dr. Pero Čingrija, dalmatinski deželnozborski poslanec; dr. Rok Arneri, dalmatinski deželnozborski poslanec; Josip Bakota, dalmatinski deželnozborski poslanec; Juraj Biankini, dalm. dež. in drž. poslanec; Manfred Borelli grof Vranski, člen gospodске zbornice; Lovro Borčić, dalm. dež. in drž. poslanec; Borija grof Caboga, e. in k. komornik in dalm. dež. poslanec; Juraj Carić, dalm. dež. poslanec; dr. Juraj Ferri, dalm. drž. poslanec; Ivan Goriup, tržaški dežel. poslanec; dr. Edvard Grgić, dalm. dežel. poslanec; dr. Vjeko Ivčević, dalm. deželni glavar in drž. poslanec; dr. Niko Katnić, dalm. dež. poslanec; dr. Peter Kleić, dalm. dež. in drž. posl.; Božo Korlać, dalm. dež. posl.; dr. Ivan Majstrovic, dalm. dež. posl.; dr. Ivan Marović, dalm. dež. posl.; Vjeko Milčić, dalm. dež. posl.; Josip B. Perić, dalm. dež. in drž. posl.; Ivo Prodan, dalm. dež.

nekdo nas ponudil smodk in drugi čašico konjaka, je sprejel oboje prav prijazno in na naše vprašanje, kam da vodi jetnika, je povedal uljudno:

»V Beligrad, pred kraljevo sodbo.«
»Pa zakaj ga imate tako hudo uklenjenega?« je hotela vedeti sočutna dama.
»Ker bi mi utskel ali se vtopil. Taki ljudje ne merejo živeti brez svobode... Tudi v ječi ne bo dihal dolgo; pogine kakor lastovica v klečki...«
»In kakšen zločin je zakrivil?«
»Nu, brata je ubil«, je zadovoljil mož naši radovednosti in s slastjo zapušil cigareto.

Družba se je ob vesti, da je simpatični jetnik morilec in celo morilec brata, zgrozila, in koketna gospa se je ironično ozrla v soproga, ki je kakor v neveri zmajeval z glavo...

»Hu! Strašno! Nemogoče! Zakaj?« tako so vsklikala navprek naša usta.

Orožnik se je dobrovoljno smehljaj in potem jel priinovadovati.

Pomniti moram, da jetnik ni mogel ališati našega pogovora, ker je voda močno šumela, in ker smo bili preoddaljeni; okrenjen pa je bil v drugo stran.
(Zvršetek pride.)

naš Govekar priredil po romanu: »Deseti brate«.

Kedor zamudi jutrajšjo priliko, mu bo gotovo žal, ker se v Trstu — žalibog — le redko kedaj vidi na odru take igralce, kakoršnji so oni, ki so prišli nalašč za to iz bele Ljubljane in ki bodo igrali jutri v gledališču »Fenice«.

Kdor hoče videti na odru pristne slovenske tipe — mora iti jutri v gledališče. Vstopnina je tako nizka, da nižje si ne moremo niti misliti v gledališču. Zato pričakujemo, da bo jutri gledališče »Fenice« — razprodano.

Slavje v Ajdovščini Šturji. Prejeli smo in objavljamo:

Vipaveci! V ponedeljek dne 1. junija t. l. se bo v Ajdovščini, v sred. št. vipavske doline, slavilo veliko narodno slavje. Istega dne prihité v Ajdovščino rojaki od vseh strani, da se upoznajo, da v številnem nastopu vidjo svojo moč in s tem dvignejo svoj pogum za narodno borbo. Taki nastopi so narodu nekeke orožne vaje. Tam vidi svoje vojskovođe v narodnem boju, tam vidi neštevilno sobojevnikov, tam vidi svoje zastave, pod katerimi so očetje prisegali narodu svojem zvestobo že v prvih dneh preporoda narodovega!

Vzdramite se Vipaveci! Ponovite pod svojimi zastavami prisego očetom, da ste pripravljene žrtvovati narodu kri in blago!

Mari naj vas nikdar siti dušman žive položi v grob?! Mari naj dopustimo, da nam ukrade narodnost našo?! Ne! Mi vstajamo v čvrstem pokretu: probajeni, ponosni na svoj rod, ljubeči domovino z vsem ognjem svojih sre, pripravljene za njo žrtvovati vse!

Vipaveci! dne 1. junija vsi v Ajdovščino na narodno slavje, vsi, od blizu in daleč! Očetje! privedite na slavje svoje sinove, svoje hčerke, svoje ženske! Povejte jim tam, da vse, kar vidijo in slišijo, je naše, slovensko, slovensko! Da, vse to je narod ustvaril iz sebe, iz lastne moči, ukljub vsem oviram od strani naših dušmanov. Povejte jim, da vse to morajo ljubiti, da morajo vstrajno delati v povečanje narodove moči, da s tem iztisnemo dušmana iz svoje zemlje.

Veljaki! Združite, vsak v svojem kraju, narod v čete in privedite ga na slavje! — Navdušujte ga, kažite mu, naj se vede dostojanstveno, naj pa oglejemo pozdravlja svoje brate prisrčnimi vsikli in stiskanjem poštenih slovenskih rok!

Naj bi bilo rojakem v korist, narodu v čast! Vipaveci.

Še enkrat naznanjamo, da bo odhod izletnikov v Ajdovščino točno ob 4. uri zjutraj.

Tako se izognemo preveliki vročini in se lahko vstavimo kje medpotoma. Prva postaja bo pri Batiču v Koprivi, druga pa: v Vipavi.

Prihod v Šturje-Ajdovščino točno o poludne. Odhod iz Ajdovščine ob 9. uri zvečer. Kedor ne pride do omenjene ure k »Hotelu Šapla«, kjer se bomo zbirali za odhod, moral bo prenočevati v Ajdovščini in se vrniti z jutranjim vlakom.

V Ajdovščini se bo vsprejemalo druge goste za povrnitev v Trst, ako bo prostora na vozeh in le proti plačilu. Koles ali druge veče prtljage se ne bo vsprejemalo pod nikakim pogojem.

Onim, ki bi se radi udeležili izleta, a se niso prijavili pravočasno, svetujemo, naj pridejo jutri najkasneje do 10. ure zjutraj v »Dolavsko podp. društvo«, kjer se jim po možnosti preskrbe prostori na vozeh.

Odbor pevskega društva »Kolo«.

V opozorjenju. Iz Ajdovščine smo prejeli brzojavno obvestilo, da bo v ponedeljek poleg normalnih vlakov vozil na progji Gorica-Ajdovščina še poseben vlak, ki odide iz Gorice ob dveh popoldne in odide iz Ajdovščine ob 10. uri zvečer.

Ali opozoriti moramo tržaške izletnike, da ta vlak ne bo imel zvečer nobene zveze z nadaljevanje poti v Trst. Oni Tržačani torej, ki se poslužijo tega vlaka, bodo morali prenočiti v Gorici.

Vspored veselic v Ajdovščini je sledeči:

1. P. H. Satner: »Vrbica«, mešani zbor, poje »Kolo«. 2. Slavnostni govor: govoril go. dr. Rudolf Gruntar. 3. Fran Ferjančič: »Oj slovenska zemlja«, poje pevsko društvo iz Remberka-Bejij. 4. A. Förster: »Dom«, poje pevsko in glasbeno društvo iz Gorice. 5. Davorin Jenko: »Što čutiš, Srbine tužni«, poje »Školj« iz Smarij. 6. Anton Förster: »Pobratimila«, poje pevsko društvo iz Šturji. 7. Fran Ferjančič: »Oj sijaj, sijaj solnce«, poje »Nanos« z Goč. 9. Anton Förster: »Nše goré«, mešani zbor, poje pevsko in glasbeno društvo iz Gorice. 9. Ferd. Juv ne: »Pastir«, poje pevsko društvo iz Dornberka. 10. Iv. pl. Zajc: »Slava delu«, poje »Kolo« iz Trsta. 11. Telovadba, izvršujejo sokolska društva. 12. Ples.

Zavarovalnica za govejo živino v Bazovici vabi še enkrat na javno tombolo, ki jo priredi na Binkoštni ponedeljek na dvorišču Andreja Grgiča. Dobitki so: terno dva janjčka, činkvina škropilnica, prva tom bola junica, druga tombola kmetijsko orodje.

Ravno v Bazovici se je v minolem letu posebno pokazala potreba in korist takih zavarovalnic za našega kmeta. Naravna posledica temu pa je bila, da je blagajna zavarovalnice močno trpela. Kmetje domači in iz okolice pa naj ne pozabijo na pregovor:

Danes meni, jutri tebi! Nikdo ne more vedeti, da-li ga jutri ne zadene slična nesreča, ko bo tudi on potreboval pomoči od svojih bratov. Zato naj ni eden bazovskih kmetov ne izostane v ponedeljek, da ne bi prišel na tombolo in prinesel tako svoje novčice v podporo. Saj jih prinese — za se!! A tudi bratom iz okolice velja naš poziv. V ponedeljek naj pridejo oni k nam, a drugi pot pojdemo mi k njim! Le tako, če bomo podpirali eden drugega, bomo koristili skupni stvari.

Vspored za Binkošti. (Posebno pripravljivi tudi za birmance in njih častite botre.) Danes, sobota, zvečer poetičen sprehod ob obali sinje Adrije v Barkovlje in obisk predstave »Ženski Otelo« v »Narodnem domu« ob 8. uri. Povratek do 10 $\frac{1}{2}$ ure s tramvajem.

Binkoštna nedelja kratak sprehod v okolico na kako »osmice«, zvečer ob 7 $\frac{1}{2}$ uri vsi v gledališče »Fenice« na predstavo igre »Deseti brate«.

Binkoštni ponedeljek izlet v svobodno naravo v Vipavsko dolino na narodno slavje v Ajdovščini Šturje.

Opomba: Ker je vsak človek svoboden državljan v svobodni državi, lahko ukrene tudi drugače, toda velik greh bi bil zamuditi tako lepe prilike za te dve gledališni predstavi.

»Škrat«. Današnja številka »Škrata« je državno pravdnistvo zaplenilo radi sestavka »Politika na Kitajskem«. V sled tehničaih ovir v tiskarni (po tiskarskem statutu ne smejo namreč tiskarne delati čez 2. uro popoldne) se danes ni moglo še prirediti drugo izdanje, marveč se bo isto tiskalo v torek, dne 2. junija t. l.

Nova prodajalnica mleka v Trstu. Na novo ustanovljena mlekarica v Hrušici pri Podgradu, ki je urejena po najnovejših zahtevah racionalnega mlekarstva, odpre dne 1. junija lastno prodajalnico mleka, sirovega masla, skute, sira itd. pri sv. Jakobu, na takozvanem »Campo San Giacomo«.

Izleti v Milje. Parnik »Elena« priredi za binkošne praznike te le izlete v Milja: V nedeljo in ponedeljek na v a d n i izlet (vožnja samo tja ali samo nazaj 10 stotink). Odhod iz Milj ob 1 $\frac{1}{2}$ uri pop., iz Trsta ob 2 $\frac{3}{4}$ uri pop., iz Milj (povratek v Trst) ob 6 $\frac{3}{4}$ uri pop.

V nedeljo in ponedeljek izlet z godbo na krovu (vožnja samo tja ali samo nazaj 20 stotink). Odhod iz Milj ob 3.20 uri pop., iz Trsta ob 4.10 uri pop., iz Milj (povratek v Trst) ob 8 $\frac{1}{2}$ uri zvečer.

Vesti iz Kranjske.

* **Iz Postojne** smo prejeli: Veliko zanimanje vlada po vsem Notranj-kem za velikansko slavnost, ki se ima vsiliti dne 14. junija v Postojni. Tega dne doživi naš trg dan, kakoršnjih ni še doživel.

»Sokol« in »Čitalnica« razvijeta istega dne vsak svoj prapor, svoji novi krasni zastavi. Tega dne more torej vsakdo pričakovati največega užitka!

Vabljava je že slavnost sama na sebi. Kaj pa ogled svetovnoznane postojnske jame? Kdo izme! »mladega sveta« ne poželi v onih čarobnih prostorih, razsvetljenih električno kakor o belem dnevu, zavrteti se na velikem »plešišču« ob zvokih dveh godb? In to s prav malo ustopeno!

Na vseh delih slavnosti, na vsprejemu, zajutruku, razvrtju zastav, banketu, na veliki vrtni veselici in na komersu sodelovalo bo vse, kar goji v Postojni umetnost in zabavo. In to so: Godbeno društvo, salonski orkester, tamburaški zbor, gasilno društvo in diven — na novo ustanovljeni krapki pevski zbor!

Ljubljanski »Sokol« pride kar korporativno z zastavo in si je najel v to svrhu poseben vlak. — Ta gotovo potegne seboj še marsikateroga izletnika, ki ni »Sokol«. Razun tega priglasilo se je že več društev korporativno iz Ljubljane in ostale Kranjske. Upsti je, da velika vrtna veselica, ki se bo vršila istega dne popoldne na krasnem senčnatem vrtu »pri Kroni«, izvabi že radi skupnega nastopa vseh pričujočih Sokolov impozantno udeležbo.

Društva, ki se še niso priglasila in katera mislijo se še udeležiti, opozarjamo iznova, naj to storé takoi, da se jih uvrsti v program, kateri mora biti gotov v naslednjih dneh. Kedor se hoče udeležiti banketa, prosimo, da tudi to prihvati čim prej in sicer naj se obrne do slavnostnega odbora, ali pa direktno do staroste, brata Paternosta.

Tudi z juga pričakujemo, da nas počasté svojo udeležbo. Saj vemo, da ne Trst z okolice ne Gorica in njena okolica, in ne divna Vipavska, niso bile nikdar med zadnjimi, posebno o prilikah, ko je »Sokol« dvignil pred vsem svetom svoja krila — razvil svoj prapor!

Da pa sedaj, ko tudi plodovito delujoča »Čitalnica« razvije svojo zastavo, ne izostane, tega smo gotovi.

Ce'ó vlaki so Vam na razpolago kakor nalašč.

Zjutrajni brzovlak naj Vas prinese v našo sredo in večerni brzovlak naj Vas postavi zopet na domača tla, a zadovoljne v sroih, da ste zadostili narodni dolžnosti in da ste imeli zopet dan užitka!

Piteteite med brate, ne bo Vam žal!

Na veselo svidenjae dne 14. junija v Postojni! Sivorjev.

Vesti iz Štajerske.

Župansto na Vraskem. je prevzel vrli narodnjak g. Simon Oset. Požarna bramba mu je priredila ra večer lepo sere-nado. Novi župan je stara korenina, znana že iz časov, ko je trg vranski bil v vsakem oziru na najboljšem glasu. V njega stavimo štaj. Slovenci vse nade, da vspostavi končno potrebno staroslovensko slogo in uvede strogo slovensko uradovanje, kar je tembolj potrebno, ker je ravno v zadnjih letih pošiljalo okrajno glavarstvo celjsko na uradne dneve gospodiče, kateri s — ne uradovali — temveč s svojim neznanjem slovenskega jezika naravnost izzivali pohlevne občane. Torej radikalno na delo!

Brzojavna poročila.

Velikanski povodnji.

NEW YORK 29. (B.) Teritoriji Cansas, Jova in Oklahoma so popolnoma poplavljeni. Škoda se ceni na milijone. Setve so uničene na obširna ozemlja. Obrat na železnicah je pretrgan.

Dogodki na Balkanu.

CARIGRAL 30. (B.) Današnje priob-ženje porte ruskemu in avstro ogrskemu poslaništvu o izvajanju reform — če tudi ima fragmetaričnih ali nepotrjenih podatkov, ki potrebujejo primerne kontrole — je vendar razveseljivo znamenje da hoče porta izvajati prevzeti Obveznosti glede reform v treh vilajetih in da nadaljuje z izvajanjem vzlic temu, da se je mej tem položaj poslabšal. Priobčenje govori posebno o treh vilajetih. Glede izvajanja nekih točkkih govori tudi o drugih vilajetih.

Bruhanje Mont Pelee a.

PORT DE FRANCE 30. (B.) Včeraj je Mont Pelee zopet bruhal. Generalni svet je zaukazal izseljenje vsega severnega dela otoka Martin que.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK.

Lastnik konsorcij lista »Edinost«.

Natisnila tiskarna konsorcija lista »Edinost« v Trstu

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadruge v Gorici (Solkan) vpisane zadruge z omejenim poroštvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario) št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidnost zjamčena, kajti les se osuš v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobne, maderne sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačno.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

ZOBOZDRAVNIK

Univ. Med. Dr Makso Brillant

v TRSTU

ulica S. Giovanni št. 5, I. nadstr.

Izvršuje zadelanja z emajlem, porcelanom, srebrom in zlatom.

Izdeluje posamezne umetne zobove kakor tudi celo zobovje.

ORDINIRA ob 9.—12. predp., 3.—5. popol.

Epilepsija.

Kdor trpi na omotici, krču in drugih nervoznih strasteh, naj zahteva o tem knjižico. Vdohva se brezplačno in franko v Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.

V najem

se odda hiša obstoječa s kuhinjo in 3 sob. Neslov: Iv. Ivan št. 118 (Breg).

TRŽAŠKA POSOJILNICA IN HRANILNICA

registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

Ulica S. Francesco št. 2, I. - TRST - Ulica S. Francesco št. 2, I. Telefon 952.

Hranilne utoge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruge in jih obrestuje po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam. Vlaga se lahko po 1 krono.

Posojila daja samo zadrugičnikom in sicer na uknjižbo po 5 $\frac{1}{2}$ %, na manjše po 6%, na zastave po 5 $\frac{1}{2}$ %.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne.

Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Poštno hranilnični račun 816.004.

Št. 311.

Razpis službe.

Pri podpisanim županstvu popolniti je mesto

občinskega tajnika

z letno plačo 800 kron. V zvezi s tem so tudi drugi, postranski dohodki.

Prosileci, kateri morajo dokazati sposobnost za opravljanje tajniške službe, poznanje slovenskega, kot uradnega, ter po možnosti tudi hrvatskega, italijanskega in nemškega jezika, vložijo naj svoje prošnje pri podpisanim županstvu do 15. junija t. l.

Županstvo občine Marezige,

dne 16. maja 1903.

Kopalisce BUCHLER

se otvori, ako bode ugodno vreme

dne 31. maja 1903.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 25. A.

(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

Za zmanjšati velikansko

Zalogo blaga,

prodaja po redki priložnostni ceni

A. Bartoli ex Piano Borzni trg 4.

konfekcije židano in volneno blago, preproge, pregrinjala in snovi za pohištvo.

Gostilna

„ALLA BELLA VEDUTA“

ulica Romagna št. 20

nasproti vojašnici.

Zbirališče slovenskih delavcev

Toči se pristno istrsko in vipavsko vino ter dalmatinski opolo.

Izvrstna kuhinja. — Vse po najnižjih cenah.

Priporoča se za mnogobrojen obisk ter kliče »Na zdar!« vsem slov. bratom

Gorazd Ivančič

gostilničar.

Svoji k svojim

IVAN SCHINDLER Dunaj III|1
pošilja že veliko let dobro znane



stroje vsake vrste za poljedelske in obrtne potrebe mline za sadje in grozdje, stiskalnice za olje in grozdje, škropilnice za trtje, poljska orodja, stiskalnice za seno, mlatilnice, vitlje, trijerje, čistilnice za žito, luščilnice za koruzo, slamoreznice, stroje za rezanje repe, mline za golanje, kotle za kuhanje klaje, sesalje za vodnjake in gnojnice, željezne cevi, vodovode itd. itd.

od sedaj vsakomur po zopet zdatno znižanih cenah

ravno tako vse priprave za kletarstvo, sesalje za vino, medene pipe, gumijevе ploče, kopoljene in gumijevе cevi, stroje za sladot-d, priprave a izdelovanje soda vode in penečih se vin, mline za dišavo, kavo itd., stroje za delanje klobas, tehtnice za živino, tehtnice na drog, steberske tehtnice, decimalne tehtnice, željezno pohištvo, željezne elagajne, šivalne stroje vse sestavov, orodja in stroje vsake vrste za ključavničarje, kovače, sedlarje, ple-skarje itd. itd.

vse pod dolgoletnim jamstvom, po najugodnejih plačilnih pogojih, tudi na obroke! Ceniki z več kot 400 slikami brezplačno in franco. — Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.
Prekupcem in agentom posebne prednosti.
Piše se naj naravnost: *Ivan Schindler, Dunaj III/r. Erdbergstrasse 12.*

Radi podretja hiše, prodaja
čevljarnica Madriz ul. Sv. Antona
celo zalogo obuvala z 20% odbitkom pod tovarniško ceno. Čevljevki in obuvala od gld. 1.50 naprej.
Uljudno se naproša za obilen obisk.

Najboljše stiskalnice za grozdje
in OLJKE so naše stiskalnice
— „ERCOLE“ —
najnovejšega in najboljšega sestava z dvojno in nepretrgano pritiska no močjo; zajamčeno najboljše delovanje, ki prekaša vse druge stiskalnice.

Hidravlična stiskalnica.
Najboljše automatične patentovane trtne brizgalnice „SYPHONIA“
Automatična brizgalnica.

ki delujejo same od sebe, ne da jih bilo treba goniti.

Stroji za grozdje, sadje in oljke. Mlin za mastiti grozdje. Plugi za vinograde. Stroji za sušenje sadja in drugih vegetalnih, življenskih in mineralnih pridelkov. Stiskalnice za seno, slamo itd. na roko.

Mlatilnice za žita čistilnice, rešetalnice.

Slamoreznica, ročni mlini za žito v raznih velikostih in vsi drugi stroji za poljedelstvo.

Izdelujejo in pošiljajo na jamstvo kot najnovejšo posebnost, izbornega, uresničnega, najbolj pripoznanega in odlikovanega sestavo

PH. MAYFARTH & Co.
tovarna za poljedelske in vinske stroje
Dunaj, II. Taborstrasse št. 71.
Odlikovani v vseh državah sveta z nad 550 zlatimi, srebrnimi in častnimi kolajnami.
Ceniki z mnogoštevilnimi pohvalnimi pismi brezplačno.
Razprodajalci in zastopniki se iščejo povsodi, kjer še nismo zastopani.

Na najvišje povelje Njegovega c. in kr. apostolskega Veličanstva

XXXV. ces. kr. državna loterija
za civilne dobrodelne namene tostranske državne polovice.

Ta denarna loterija, ki je jedina v Avstriji zakonito dovoljena, obsega 18.397 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 442.850 kron. Glavni dobiček znaša v gotovini:
200.000 kron

Žrebanje nepreklicno dne 18. junija 1903. Jedna srečka stane 4 krome.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Duna u, III., Vordere Zollamtstrasse 7 in v loterijskih kolekturah, v tobakarnah, pri davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd.; igralni načrti gratis za kupce srečk.
Srečke se dopošljejo poštne prosto.
C. kr. ravnateljstvo loterijskih dogodkov oddel. k za državne loterije.

TRGOVINA Z ŽELEZJEM
CARL GREINITZ NEFFEN
Corso šte. 33. podružnica Trst. Piazza Goldoni 2.
Priporoča svojo dobro sortirano zalogo
predmetov za stavbinstvo
traverze, zaklepe, železo za kovače, stare železnične šine, držaje in ograje, vodnjake, pumpe, železne cevi itd., vse tehnične predmete, popolne naprave kopelji in stranišč, peči in štedilna ognjišča, kuhinjsko, namizno in hišno opravo, železne pohištvo in pred ognjem varne blagajne, nagrobne krize in ograje ter orodje za vsako obrt.

Stavbinski natečaj.
Podpisana zadruga namerava zgraditi na svojem stavbišču, obsežnem okroglo 32/33 m², na vogalu Corso Giuseppe Verdi in Via Petrarca tronadstropni
„Trgovski dom“
po načrtih arhitekta g. dr. Maksa Fabiani-ja na Dunaju.
V ta namen razpisuje tem potom dražbo vseh stavbinskih del.
Gospodje stavbeniki, ki se hočejo udeležiti natečaja, dobe v zadržnem uradu po 2 iztisa slavnobnega popisa. — Pogoji in načrti so v zadržnih prostorih na vpogled.
Ponudbe je vložiti najdalje do 15. junija t. l.
Trgovsko-obrtna registrovana zadruga z neomejenim jamstvom v Gorici.

Blag. gosp.
Gabrijel Piccoli
lekar
dvorni zložnik Nj. sv. papež Leonu XIII.
v Ljubljani.
Potrjujem prejem steklenic Vaše tinkture za želodec, katero morem najtopleje vsakomur priporočiti, kajti rabim jo že od leta 1878 in zmaj mi je utolkornou činkujoče zdrabs vhržila pri želodčnih in boleznih.
K min. 13. maja 1897.
Miroslav Leitner,
c. kr. davčni blagajnik



Z uporabo Vaše izborne tinkture za želodec sem rešen skoro dve leti trajajoče želodčne bolezni ter sem popolnoma ozdravel, kar z lahko vestjo potrjujem in to tinkturo za želodec le priporočam vsem, ki trpe na želodčni bolezni.
Strasoldo (Primorsko), 6. marca 1898.
Karel grof Strasoldo.
Razprodaja se v lekarnah v Trstu, Istri, Dalmaciji, Primorskem, Goriškem in Tolminskem po 30 stot. steklenica.

Poljedelci!!
— najboljše romansko žveplo —
dvakrat rafinirano I. vrste, vreča po 7 kron
— najboljša modra galica —
po 64 stotink kigr. — Prodaja kmet. tvrdka
Huber & Co. Trst
ulica Madonnina (nasproti bivšemu par-nemu mlinu).

Varstvena znamka: **SIDRO.**
LINIMENT. CAPSICI COMP.
iz Richterjeve lekarne v Pragi
pripoznano izvrstno, bolečine blažeče mazilo; dobiva se po 80 stot., 1.40 K in po 2 K po vseh lekarnah.
Pri vku povanju tega povsod pri ljubljeneja domačega zdravila na se pazi edino le na originalne steklenice v zavitkih z našo varstveno znamko „SIDRO“ iz Richterjeve lekarne in le tedaj je gotovo, da se sprejme originalni izdelek.
Richterjeva Lekarne pri zlatem levu v Pragi
I. Elizabetino ulico 5.



Anton Skerl
mehanik
Piazza delle Legna 10. (hiša Caccia).
Gramofoni, fonografi, plošče in cilindri za godbo v velikem izboru.
In tenacijonalna godba in petje.
Vse po cenah, da se ni bati konkurence.
Specijeliteta:
Priprave za točenje piva.
NB. V olajšanje nakupovanja se prodajo vsi predmeti tudi na mesečne obroke.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA
registrovano društvo z omejeno zavezo, v Gorici
Gosposka ulica hšt. 7., I. nadstr. v lastni hiši.
Hranilne vloge sprejemajo se od vsacega če tudi ni član društva in se obrestujejo po 4 1/2%, ne da bi se odbijal rentn. davek.
Posojila dajejo se samo članom in sicer na menjice po 6% in na vknjižbe po 5 1/2%
Uraduje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.
Stanje hran. vlog. leta 1900. Kron 1,263.563
Poštno-hran. račun št. 837.315.

M. Aite
trgovina z manufakturnim blagom
ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 8
s podružnico ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 5
si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in cenj. odjemalce, da je jako pomnožila svojo zal go kakor tudi povečala prostore s tem, da je ustanovila zgoraj omenjeno podružnico zato, da more v polni meri zadostiti vsem zahtevam cenj. odjemalcev.
V obeh prodajalnicah vdobiva se razno blago najboljše kakovosti in najmodernejše iz prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovratnike, ovratnice, tu je velikaški izbor platnena in bombažnega blaga, prtov in prtičkov ter vsake vrste perila-bodi od bombaža, ali platna. Pletenine, svilenine raznovrstni okraski za šivilje in kitajcarke Velikanski izbor snovij za narodne zastave in trakov za društvene znake.
Sprejema naročbe na moške obleke po meri, katere izvrši najtočneje in najnatan-neje po cenah, da se ni bati konkurence.
Poskušati, za se prepričati!

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI
Polnovplačani akcijski kapital **K 1,000.000**
Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komuna-trin obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Špitalske ulice šte. 2.
Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.
Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavicije.
Eskompt in inkasso menic.

Daje predjume na vred. papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.
Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu (Dalmacija).
Denarne vloge vsprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzgida.
Promet s čeki in nakaznicami.